מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות שורש משותף במילים
- להבחין בין מילים השייכות למשפחת מילים לבין מילים שאינן שייכות
- ליצור מילים חדשות מאותו שורש

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – מי לא שייך למשפחה

1. ד – מסגרת
2. ד – מלאכה
3. ד – שמש
4. ד – מכתש
5. ד – גדר
6. ד – שוק

חלק ב' – התאמת שורש למילה

1. 1 – ב (ספרייה)
2. 2 – א (מכתב)
3. 3 – ה (תלמיד)
4. 4 – ג (משמר)
5. 5 – ד (מגדל)

חלק ג' – השלמת מילים ממשפחה

1. ספר
2. תלמיד
3. מכתב
4. משמר
5. גדל

חלק ד' – נכון או לא נכון

1. נכון – זו בדיוק ההגדרה של משפחת מילים
2. לא נכון – השורש של מסגרת הוא ס.ג.ר ולא ס.פ.ר
3. נכון – רוב השורשים בעברית בנויים משלוש אותיות
4. לא נכון – השורש של שמש הוא ש.מ.ש ולא ש.מ.ר
5. נכון – שתיהן מהשורש ס.פ.ר

חלק ה' – יצירת מילים חדשות

1. לדוגמה: גדול, הגדיל, גידול - כל תשובה עם השורש הנכון מתקבלת
2. משפט תקין שבו מופיעה מילה מהשורש שנבחר

כרטיס יציאה – מה לחפש

- שורש הוא בדרך כלל שלוש אותיות שחוזרות בכל מילה באותה משפחה
- כל מילה עם השורש כ.ת.ב כמו מכתב, כותב, הכתבה
- כי השורש של מסגרת הוא ס.ג.ר ולא ס.פ.ר

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בכתיבת שורש על הלוח ולבקש מהתלמידים להציע מילים מאותו שורש בעל פה
- כדאי להדגיש שמילים עם צליל דומה לא בהכרח שייכות לאותו שורש, כמו שמש ושמר
- למתקשים אפשר לתת רק את חלקי מי לא שייך ואת ההתאמה, בלי המשימה הפתוחה

דף תרגול: שורש ומשפחת מילים

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בכל מילה בעברית יש שורש - בדרך כלל שלוש אותיות שחוזרות בכל המילים מאותה משפחה. בדף הזה נתרגל לזהות שורשים ולמצוא מילים שלא שייכות למשפחה.

1 חלק א׳ – מי לא שייך למשפחה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו מילה לא שייכת למשפחת המילים: ספר, סופר, ספרייה, מסגרת?

א) ספר ב) סופר ג) ספרייה ד) מסגרת

2. איזו מילה לא שייכת למשפחת המילים: למד, תלמיד, מלמד, מלאכה?

א) למד ב) תלמיד ג) מלמד ד) מלאכה

3. איזו מילה לא שייכת למשפחת המילים: שמר, שומר, משמר, שמש?

א) שמר ב) שומר ג) משמר ד) שמש

4. איזו מילה לא שייכת למשפחת המילים: כתב, כותב, מכתב, מכתש?

א) כתב ב) כותב ג) מכתב ד) מכתש

5. איזו מילה לא שייכת למשפחת המילים: גדל, הגדיל, גדול, גדר?

א) גדל ב) הגדיל ג) גדול ד) גדר

6. איזו מילה לא שייכת למשפחת המילים: שחק, משחק, שחקן, שוק?

א) שחק ב) משחק ג) שחקן ד) שוק

2 חלק ב׳ – התאמת שורש למילה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ס.פ.ר	___	**א.** מכתב
2. כ.ת.ב	___	**ב.** ספרייה
3. ל.מ.ד	___	**ג.** משמר
4. ש.מ.ר	___	**ד.** מגדל
5. ג.ד.ל	___	**ה.** תלמיד

3 חלק ג׳ – השלמת מילים ממשפחה

השלימו את המילה החסרה.

1. אמא שלי אוהבת לקרוא _____ מעניין.

2. דני לומד בבית ספר והוא _____ טוב.

3. בכל בוקר אני כותב _____ לחבר שלי.

4. השוטר עומד ב _____ ושומר על הסדר.

5. העץ הקטן _____ וגדל מהר.

4 חלק ד' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כל המילים במשפחת מילים חייבות להיות עם אותו שורש.	☐	☐
2	המילה מסגרת שייכת למשפחת המילים של ספר.	☐	☐
3	שורש יכול להיות מורכב משלוש אותיות.	☐	☐
4	המילה שמש שייכת למשפחת המילים של שמר.	☐	☐
5	ספרייה וסופר שייכות לאותו שורש.	☐	☐

5 חלק ה' – יצירת מילים חדשות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שלוש מילים נוספות מהשורש ג.ד.ל.

2. בחרו שורש אחד מהדף וכתבו משפט עם מילה מאותו שורש.

כרטיס יציאה

מה זה שורש במילה?

תנו דוגמה למילה ששייכת למשפחת המילים של כתב.

למה המילה מסגרת לא שייכת למשפחת המילים של ספר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀